

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U002380

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Топчій Марія Сергіївна

2. Topchii Mariia Serhiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-05-2018

Спеціальність за освітою: біологія

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, 26, Одеса, Одеська обл., 65020, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 73.053.06

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 10212562

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, 81, Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18031, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, 26, Одеса, Одеська обл., 65020, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Функціональні механізми адаптації юнаків різного віку до навчальних навантажень
2. Functional mechanisms of adaptation of youths of different ages to training loads

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вивченню функціональних механізмів адаптації юнаків різного віку до навчальних навантажень протягом усього періоду навчання у закладі вищої освіти. Встановлено найбільш адекватну мобілізацію функціональних механізмів адаптації юнаків до навчальних фізичних навантажень відмічається у 19 та 21 років. Виявлено переважання нормотонічного типу регуляції серцевого ритму юнаків у 17, 18, 20 років, ваготонічного в 19 і 21 рік. Відмічено, що функціонування серцево-судинної системи за даними ЧСС, у юнаків 21 року протікало при менших значеннях пульсу в процесі усього навантаження, більш виражена напруга спостерігалася у 17 і 20 років. В стані спокою у юнаків різного віку зареєстровано три рівні загального функціонального стану мозку, які відповідали межах норми. Фізичне навантаження за замкнутим циклом викликало конвергентні його зміни, у зв'язку з чим визначено два основних типи динаміки функціонального стану центральної нервової системи: високий фоновий рівень характеризувався

зниженням, низький – підвищенням критеріїв загального функціонального стану мозку у післяробочий період. Кореляційний аналіз внутрішньо- та міжсистемних взаємодій виявив наявність тісних взаємозв'язків між показниками фізичної працездатності, функціональним станом серцево-судинної й центральної нервової систем та відмічено їх посилення протягом періоду навчання. Визначено структуру та провідні фактори функціональних механізмів адаптації юнаків різного віку протягом періоду навчання, серед з яких з найбільшим внеском виокремленні фізична працездатність, рівень напруження організму і ефективність регуляції системи кровообігу. З віком від 17 до 21 років зменшувалися загальна кількість факторів та кількість залучених змінних, вплив рівня функціональної активності центральної нервової системи. Розроблено орієнтовні оціночні таблиці та блок-схему комплексної оцінки функціональних можливостей юнаків 17–21 років.

2. The thesis presents the research into functional mechanisms of adaptation of youths of different ages to training loads through the whole period of study at the higher educational institution. It has been found out that the most adequate mobilization of functional mechanisms of youths' adaptation to training physical loads marks the age of 19 and 21 correspondingly. It has been revealed that normotonic type of heart rate regulation is predominant for youths of 17, 18, 20 years and vagotonic type prevails at the age of 19, 21. It has been determined that, according to the data of heart rate, the functioning of the cardiovascular system of 21-year-old youths demonstrates lower indices of pulse in the whole process of loading; exposes the utmost tension registered for young men of 17 and 20. It has been defined that at the state of relative muscles rest youths of different ages manifest criteria of general functional state of brain being within the range of norm. Physical load in a closed cycle results in a convergent shift of general functional state of central nervous system indicators – at the high functional state background the decrease of general functional system of brain criteria is observed, however low output indices mark the increase at the restoration period. The research exposes the peculiarities of intrasystem and intersystem correlation links between physical efficiency, cardiovascular, central nervous system and variability of heart rate as the formation factors of different aged youths' adaptation functional mechanisms, in accordance with the variable tension of physical load. It has been determined that the indicators of physical efficiency and criteria of cardiovascular and central nervous system functional state register weak correlation links, although their strengthening has been observed through the period of study in the process of physical loading in all the age youths groups under survey. The factor structure is established here, the profiles are elaborated for functional mechanisms of adaptation of young men at different age during their training period in higher educational institution. Valid constituents of leading factors include the characteristics of heart-rate variability, the criteria of general functional state of brain in restoration period and the quality indices of heart-rate regulation, with low weight though. Within the age from 17 to 21 years the general amount of factors, number of variables involved and the influence of central nervous system functional activity level have been decreasing. The sigma deviations method being applied, the data of dozed physical loading in closed cycle (with a reverse) allowed us to develop indicative evaluation tables and a block diagram of complex evaluation for prediction of functional abilities of 17–21-year-old youths.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лизогуб Володимир Сергійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лизогуб Володимир Сергійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.